

पुमान् वृद्धोदयोद्भवः । क्लेशो समत्सरः क्रूरोनिःशमोवि-
कलेन्द्रियः । सर्वकार्यान्लसो दुष्टोजन्म यस्य मृतोदये”
जातस्य शुभाशुभनिर्णयः । “ककारादिस्वरानां पञ्च
ह्रस्वाः स्वरास्तथा । यलिनः स्युः सिते पक्षे शेषाः
सर्वे सितेतरः । एकस्वरः पृथक् वर्णयोधयोर्भवयोर्यदि ।
तत्र पञ्चबलं ग्राह्यं शुक्लकणविभेदतः । एकपञ्चाक्षरैरेक
स्वरश्चेदोधयोर्द्वयोः । शुक्ले गौरः परः कण्ठे युद्धे जयति
निश्चितम् । यस्मिन्नेव स्वरे कण्ठो गौरोवा मुभटोयदि ।
स्वरासन्नाक्षरे ह्रस्वोदीर्घोदूराक्षरे जयो । प्रमाणनाम
वर्णैक्यं युद्धकारकयोर्यदि । तत्र युद्धे बलं देयं यायि-
स्यायिभिभेदतः । योधयोः सर्वभेदैक्ये स्वरे यूनिकुमारके ।
यायी जयी तथा स्यायी बालवृद्धान्निमस्वरे । आद्यास्तिथे
स्त्वयोवर्णा द्वौ द्वौ शेषकयोर्मतौ । एवं तिथितये ज्ञेया
वर्णसंख्या तिथिस्वरे । वर्णतिथ्यादितिथ्याख्या जन्म-
हानिर्मुक्तिस्तथा । श्रीजन्म नीरुजा हानौ मृतौ
मृत्युर्त्रयं संशयः । यदुक्तं यामले तन्त्रे ज्ञातं गुरुप्रसादतः ।
स्वराद्दिनपञ्चं वक्ष्ये पुंसां कर्मप्रकाशकम् । योगपिण्ड
जं राश्याख्यान् जीवखेटाञ्चस्वरान् । उत्पाद्य नामत-
श्चाष्टौ मातान्नान् स्थापयेत् क्रमात् । तस्याधःस्थान्निखेटाष्टौ
द्वादशाव्दादिकालजान् । स्वभोगेन समायुक्तान् भोग
श्चैकादशशकः । यथोत्तरबलाः सर्वे तथा कालबलात्-
पुनः । कालोदयबलाद्यापि ज्ञातव्याः स्वरवेदिभिः । अका-
रादिस्वराधःस्था संख्याः वेदप्रमाणिकाः । विन्यस्य चक्र-
योगेण तेन विंशोपकामताः । योगात् द्वादशवर्णाः सुरवस्या
पिण्डतोवदके । भस्वरादयने ज्ञेया राशिस्वराद्वत्स्व-
रे । जीवात् मासस्वरेऽवस्था ग्रहात्पञ्चस्वरे तथा । वर्णा-
द्दिनस्वरे ज्ञेया मातास्वरात्षट्स्वरे । द्वादशाव्दादिकः
कालोयत्नाङ्कारादिकस्वरे । स्थितस्तत्र शुभो न स्वात्
पञ्चावस्थाशुभोऽपि च । स्वरौ वृद्धान्निमो दुष्टौ बालपूर्व-
दन्तं तथा । शेषं सार्द्धं हयं भव्यमिति ज्ञेयं शुभाशुभम् ।
बालवृद्धान्निमादुष्टाः, शुभौ युवकुमारकौ । उत्पाद्यौ
क्रमयोगेण योद्धुरङ्गौ शुभाशुभौ । यो यत्नं वर्त्तते कालो
द्वादशाव्दादिष्वभ्यः । अकारादिस्वरस्थाने योगादि
फलनिर्णयः । योगाद् द्वादशवर्षं च पिण्डार्धं च
मायनम् । भावतुर्जीवितोमासं ग्रहात् पक्षोऽक्षरात्
दिनम् । योगादिस्वरयोगेण द्वादशाव्दादिकः क्रमात् ।
यावदुत्पाद्यते राशिस्तावत् ज्ञेयं शुभाशुभम् ।”
(अङ्गयुक्ताधिक्रमेण तद्दिने तस्य तत्फलम् । द्वादश-

वार्षिकाद्या ये स्वान्तरोदयसंस्थिताः । ते शुभाशुभकतः
स्याप्यास्वशुभास्वन्यतः पृथक् । वेदवेदाङ्गनेत्राणि
वेदसंख्या क्रमेण च । शुभाशुभस्वरूपस्य राशिगुणस्य
मध्यातः । एकस्मात्पतिते शेषे ज्ञेयं तद्दिनजं फलम् ।
विंशत्या ताडिते शेषे चतुःपट्टिविभाजिते । लब्ध्या
विंशोपकास्तत्र शुभाशुभप्रकाशकाः । योगे स्वकर्मनः,
पिण्डे शरीराङ्गे सुहृज्जनात् । राशौ स्वकुलतो, जीवे
स्ववित्ताद्, ग्रहतो रिपोः । वर्णं स्वस्वामिनो ज्ञेयो,
मातायां स्त्रीजनात् फलम् । एवं ज्ञात्वा वेदद्विद्वान्दिने
फलशुभाशुभम्) । अन्यान्तरेऽधिकपाठः

१६ दिक्चक्रम्—“पूर्वस्मिन्स्वरः स्वामी इस्वरो दक्षिणे
तथा । उत्तरः पश्चिमे ज्ञेयः एतौ मध्यं चोत्तरः ।
यस्यां दिग्गुदयं याति स्वरस्तत्पञ्चमी दिग्गम् ।
वर्जयेत् सर्वकार्येषु यात्राकाले विशेषतः । गच्छतः
पृच्छकस्याशु स्वरस्यास्तमितां दिग्गम् । हानिर्हृत्युभयं
रोगो जायते नात्र संशयः

२० देहजस्वरचक्रम्—“अथान्यत् संप्रवक्ष्यामि शरीरस्य
स्वरोदयम् । हंसचारस्वरूपेण येन ज्ञानं त्रिकाल-
जम् । कुण्डलिनी महाशक्तिर्नाभिस्थाऽहिस्वर-
पिणी । ततोदशोर्द्वा नखोदश चाधोगतास्ततः । हे
हे विर्यगते नाड्यौ चतुर्विंशतिसंख्यया । कुण्ड-
लिन्यां महाशक्तौ मूलमार्गे भवन्त्यसूः । ताम्यः लक्ष्म-
सुखा नाड्यः शरीरस्थानिपोधिकाः । सप्त शतानि
जायन्ते सप्तोत्तराणि संख्यया । प्रधाना दश नाड्यस्तु
दशवायुप्रवाहिकाः । नामानि नाडिकानाञ्च वातानाञ्च
वदाम्यहम् । इडा पिङ्गला सुषुम्णा गाम्भारी
हस्तिजिह्विका । पूषा यशाऽलङ्घुषा च कुक्षुः शङ्खि-
निका तथा । प्राणोऽपानः समानयोदानव्यानी तथैव
च । नागः कूर्पः जकरश्च देवदत्तो धनञ्जयः । प्रकटो
वायुसञ्चारो लक्ष्यते देहमध्यगः । पिङ्गलेऽङ्गुलपुण्या-
भिर्नाडीभिस्तिसृभिर्बुधैः । (अष्टाङ्गुले वैदेहजि-
रनिलचतुरङ्गुलः । दिवाकराङ्गुला पृथ्वी रुक्मिणी
षोडशाङ्गुलम् । नीलवर्णा भवेद्दूरक्षत्रवर्णोऽताननः ।
पीतवर्णस्तु माहेयः शुक्लवर्णस्तु वारुणः । चापाकारो
भवेद्वायुस्त्रिकोणो वज्ररुच्यते । चतुरस्रस्तु माहेयो
वर्तुलो वारुणः स्मृतः । कटुस्वादुर्भवेद्वायुस्त्रीक्ष्णस्वा-
दोऽनलोभवेत् । कपायकस्तु माहेयो मत्तुरो वारुणो-
मतः) अधिकपाठः । “इडानाडीस्थितचन्द्रः पिङ्गला